

Programma

09:30 Inloop

10:00 Opening door afdelingshoofd

10:10 Groenbeleid. De 10 ambities en 2-22-200 regel

10:40 Project Toekomstbomen

11:10 Pauze

11:30 Samenwerking ROVA

12:00 Boombeheer en PEFC

12:30 Lunch

13:00 Wandeling door de stad:

Passerelle, Singelpark (presentatie), Geveltuinen
binnenstad/ Secret Gardens, Ossenmarkt.

15:00 Borrel ter afsluiting

Vanaf half tien werden de ruim 25 bezoekers van BGG-gemeenten uit het hele land welkom geheten in Zwolle. Na een mooi welkom en aftrap door het afdelingshoofd John Beuving werd het groenbeleid van Zwolle uitgelegd.

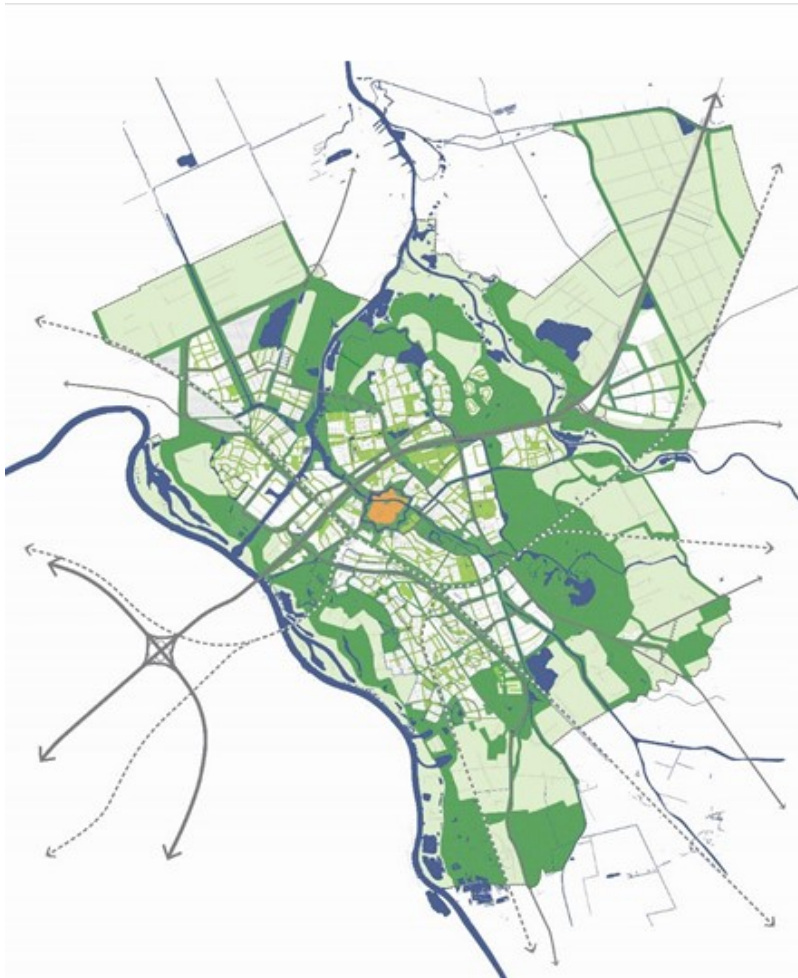
Groenvisie Zwolle

Annemiek Feijen

Kaderstellend is de omgevingsvisie van Zwolle, waarbij veel aandacht is voor de bijzondere hydrologische situatie van Zwolle. Bij hoogwater in de Vecht en flinke afvoeren van de weteringen uit Overijssel kan de waterstand in het centrum flink oplopen. Zeker als er met westenwind ook nog eens opstuwing is vanuit het IJsselmeer/Ketelmeer en Zwarte Water. Een groenblauwe structuur biedt ruimte om een deel van al dat water op te vangen en te voorkomen dat de stad overloopt.

Andere belangrijke aandachtspunten zijn de groene vingers die zorgen voor de verbinding van de stad Zwolle met het ommeland, zowel voor de natuur als de

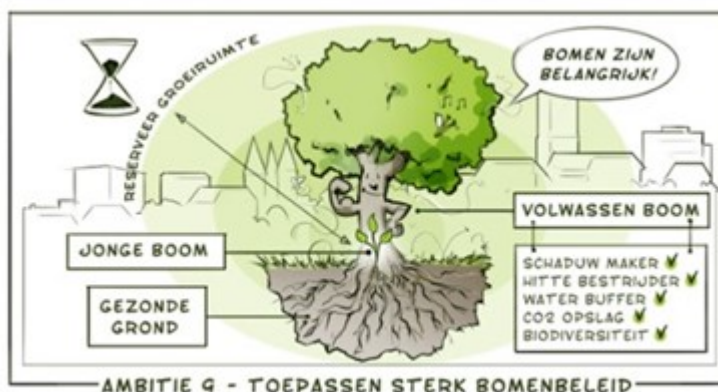
biodiversiteit. En uiteindelijk heeft Zwolle een omvangrijke hoofdgroenstructuur. Zie afbeelding

De hoofdgroenstructuur van Zwolle

Het groenbeleid van Zwolle kent 10 ambities.

1. Bestaande kwaliteiten behouden en versterken
2. Groenareaal groeit mee met de groei van de stad.
 - a. 75 m² groen per woning is daarbij het uitgangspunt
 - b. Dit is een flink ambitie, omdat Zwolle flink groeit in inwonertal de komende jaren en er geen nieuwe bouwgebieden buiten de huidige grenzen van de stad zijn.
3. Groen is dichtbij
4. Versterken groen in de stad
5. Uitbreiden groen om de stad met dagrecreatie en bos
6. Verbeteren groenblauwe structuur
7. Stimuleren wandelen en fietsen
8. Behouden en versterken van biodiversiteit
9. Toepassen sterk bomenbeleid

10. Monitoren natuur, recreatief gebruik en ontwikkeling groenareaal.

De 2-22-200 regel

Voorts hanteert Zwolle de 2-22-200 regel. Dit is een variant op de 3-30-300 regel. De Zwolse regel gaat echter alleen over de bomen van de gemeente Zwolle.

2 betekent 2 gemeentebomen in het uitzicht van elke woning

22 betekent een boomkroonbedekking van 22% van de gemeentelijke openbare ruimte

200 betekent binnen 200 meter loopafstand van elke woning een openbaar (buurt)park.

TOEKOMSTBOMEN,

Daan van Coeverden

Daan vertelt dat de gemeente Zwolle probeert om meer plek voor toekomstbomen te creëren in de stad. Een toekomstboom heeft een goede groeiplaats, de boom moet oud kunnen worden en de boom draagt bij aan een klimaatrobuust Zwolle. Toekomstbomen hebben vanaf de aanplant een bijzondere status, zodat als er in de omgeving iets aan de hand is en moet gebeuren het belang van de toekomstboom wordt meegenomen. Zwolle heeft ook een grote boomsoortenlijst laten opstellen met bomen waaruit gekozen kan worden bij de aanplant.

De grootste uitdaging voor de toekomstbomen zit in de bestaande stad. In nieuwbouwwijken kan bij het ontwerp al goed rekening worden gehouden met de aangewezen toekomstbomen.

Na de presentatie van Daan werd in 4 groepen gewerkt aan het vinden van een oplossing voor toekomstbomen in de bestaande stad. Zie onderstaande figuur.

Al discussiërend bleek het soms erg lastig. Soms was er beperkte ruimte en viel de keus op een boomsoort van de 2e grootteklasse. Soms werd er gespeeld met het verleggen van de wegas en het creëren van ruimte voor de bomen aan de andere zijde van de straat. Als het over bomen gaat zijn het al snel ernerverende discussies. Hopelijk helpen de uitkomsten ervan Daan en collega's ook weer wat verder.

Zwolle en ROVA: vakmanschap voorop,

Erik Bakker

Erik vertelde over de uitbesteding van het werk aan ROVA. ROVA is een overheids-NV die voor deelnemende gemeenten de afvalinzameling en het groenbeheer kan verzorgen.

Erik vertelde dat Zwolle een snel groeiende gemeente is (van 100.000 tot 140.000 inwoners de afgelopen 25 jaar). Dit maakt de organisatie van het beheer complexer. Voldoende vakmanschap is de kern en dat is voor een gemeente moeilijker te organiseren dan voor een grote organisatie als de ROVA die ook meer carrièreperspectief aan de medewerkers kan bieden.

De aansturing van het beheer gebeurt door de afdeling SBVW (Stads Beheer & Vitale Wijken). Het motto van deze afdeling is Samen Integraal Werken: wijkgericht, gebiedsgericht en opgabegericht.

Sinds 2012 verzorgt de ROVA ook het groenbeheer voor de gemeente Zwolle. In 2022 is deze samenwerking voor weer 10 jaar verlengd. Aan de basis van de samenwerking staat een dienstverleningsovereenkomst. Daarbij zijn ook gezamenlijke doelen gesteld:

- buitengeluk (leefbaarheid)
- biodiversiteit
- circulaire verwerking van grondstoffen
- duurzame bedrijfsvoering
- innovatie
- lokale werkgelegenheid voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt

Er wordt nu gewerkt aan indicatoren om bovenstaande doelen te monitoren. Dat is momenteel nog werk in uitvoering.

Voorts wordt door de gemeente Zwolle in samenwerking met ROVA beleid ontwikkeld voor specifieke aandachtsgebieden, zoals:

- boombeheerplan
- beheerplan Sleedoornpage
- aanpak Aziatische duizendknoop
- aanplant klimaatbomen
- gedragscode bestendig beheer
- eikenprocessierupsbeheersing

Erik sluit af met de opmerking dat je bij samenwerking uiteraard kritisch naar elkaar moet kijken, maar dat het ook belangrijk is gezamenlijke successen te vieren. Daarbij een plaatje van de in Zwolle voorkomende Kievitsbloem, die hier ook wel de Zwolse tulp wordt genoemd.

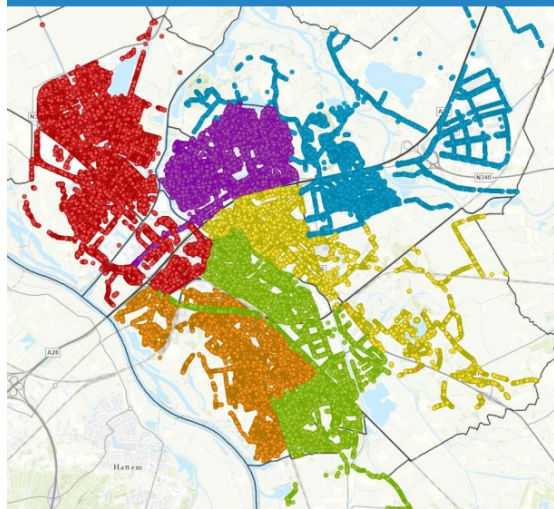
De Kievitsbloem (Zwolse tulp) als symbool voor succesvolle samenwerking bij het groenbeheer.

Beheerplan Bomen. Beheer & uitvoering naar een hoger niveau

Dennis Noordman

Doel van het beheerplan bomen is een effectieve en efficiënte aanpak van het bomenbeheer. Zwolle heeft nu 66.000 bomen in beheer. Er wordt gewerkt aan een vitaal bomenbestand, waar bomen op zo veel mogelijk plekken oud mogen worden. Er wordt gestreefd naar een divers en veilig bomenbestand met een zo groot mogelijk boomkroonvolume.

Bij de boomveiligheidscontroles en snoeiwerkzaamheden wordt voor de efficiency het werk gespreid over de rayons (zie figuur).

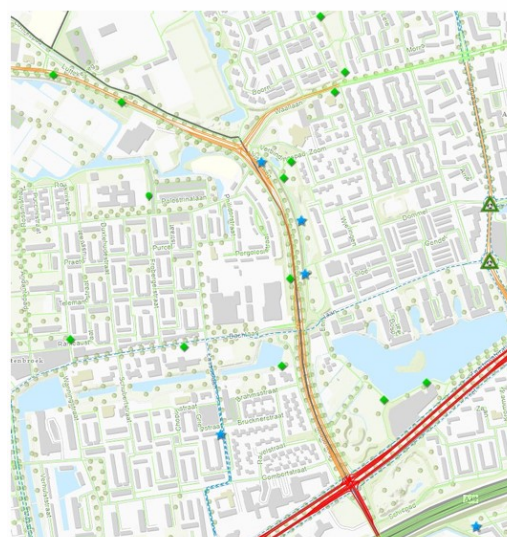
Rayon indeling - Te snoeien door ROVA

- Noord A [2026]
- Noord B [2026]
- Zuid A [2027]
- Zuid B [2027]
- Oost A [2028]
- Oost B [2028]
- Geen rayon ingevuld

Planning boomveiligheidscontroles en planning snoeiwerkzaamheden

Bij de boomveiligheidscontrole wordt per boom aangegeven welke maatregel noodzakelijk wordt geacht. Alle voorgenomen en uitgevoerde maatregelen worden op kaarten per boom inzichtelijk. Dit maakt een goede samenwerking tussen gemeente en ROVA mogelijk. Indien bomen een mechanisch gebrek hebben, dan wordt nader onderzoek uitgevoerd. De gemeenten geeft indien noodzakelijk aan of een boom gekapt moet worden. De ROVA geeft in het systeem per boom aan hoe ver de werkzaamheden gevorderd zijn. Na de noodzakelijke kap worden bomen zoveel mogelijk herplant. Op kaart wordt aangegeven of dit op dezelfde plek is, of op een plaats in de buurt. Ook de ROVA geeft in het systeem aan, in welke fase van de uitvoering de werkzaamheden zich bevinden. Zie volgende figuur:

Uitvoering Rova

Flora of fauna aanwezig (op stam zetten)

Flora of fauna aanwezig (kap)

Op stam zetten

- Op stam zetten
- ★ Andere actie (zie aanwijzing uitvoering)

Te rooien

Te kappen

- Diameter
- diameter t/m 15 cm
 - diameter groter dan 15 cm
 - diameter onbekend

Niet op stam gezet

- Op stam zetten
- ★ Andere actie (zie aanwijzing uitvoering)

Niet gekapt

Op stam gezet

- Kapdatum of F&F check ontbreekt
- Op stam gezet
- ★ Andere actie uitgevoerd

Werkzaamheden - Spitstijden

- Spits op fietsroute: dus maandag t/m vrijdag niet toegestaan tussen de tijden: 07:00 tot 09:00
- Reguliere spits: dus maandag t/m vrijdag niet toegestaan tussen de tijden: 07:00 tot 09:00 en 15:30 tot 19:00
- Reguliere spits en koopavond: dus maandag t/m vrijdag niet toegestaan tussen de tijden: 07:00 tot 09:00 en 15:30 tot 19:00. Op zaterdag van 12:00 tot 15:00. Op koopavonden wordt de avondspits op deze weg verlengd van 15:30 tot 21:15
- Geen spitstijden

PEFC

Erik Bakker

Erik Bakker lichtte toe dat Zwolle de enige gemeente is met een PEFC-certificaat. Dit sluit goed aan op de visie van Zwolle: de zorg voor een veilig en vitaal bomenbestand en daarnaast een bijdrage aan een klimaatadaptieve stad. Daarbij gaat het bij bomen om 6 principes:

Zwolle

6 principes

1. Behoud en passende **verbetering van bomenbestand** en hun **bijdrage aan de wereldwijde koolstofkringloop**;
2. Behoud en passende verbetering van de **beschermende functies van** bosbeheer, met name **bodem en water**;
3. Behoud, bescherming en passende **verbetering van biodiversiteit** in bosesystemen;
4. Behoud en **bevordering van de productieve functies** van bossen, zowel voor hout als niet-hout;
5. **Behoud** van de gezondheid en vitaliteit van het **bosesysteem**;
6. **Behoud van andere sociaaleconomische** functies en omstandigheden.

Monitoren, meten, analyseren en evalueren

Het PEFC-keurmerk richt zich net als het iets meer bekende FSC-keurmerk op duurzaam beheer van bossen en duurzaam houtgebruik. Een van de verschillen is dat PEFC zich ook richt op bomenbeheer en dus relevant is voor gemeenten als belangrijke boombeheerder (zie voor meer informatie <https://pefc.nl/bomenbeheer/>).

Door aan te sluiten bij een keurmerk maak je als gemeente de duurzaamheid aantoonbaar en controleerbaar. Zie onderstaand de uitreiking van het keurmerk aan de gemeente Zwolle.

Wethouder Arjen Spaans (Zwolle) neemt het keurmerk in ontvangst van Oscar van Doorn (Directeur SKH, de certificeringsinstantie) en Maarten Willemen (voorzitter van PEFC-Nederland).

Na een heerlijke lunch werd het programma in de middag in en rond het centrum van Zwolle voortgezet. In groepen maakten we een ronde, waarbij er vier excursiepunten waren.

1. De passerelle

Marit Bening leidde ons rond over de passerelle bij het station, een flinke houten voetgangersbrug met mooie groenblauwe oplossingen op de brug. De passerelle wordt de belangrijke voetgangersverbinding tussen de spoorzone ten westen van het station en het centrum ten oosten ervan. De passerelle is van duurzaam hout en veel nergie is er gestoken in een goede oplossing om te zorgen dat de aarde en het water op de brug niet in aanraking komen met dit hout.

De passerelle, onderaanzicht

Op de passerelle is een waterstroom zichtbaar die zorgt voor de wateraanvoer naar het groen in droge tijden en de afvoer van water tijdens zware buien.

2. De singelzone

Jeroen Hoogenraad nam ons mee door de herinrichting van de Singelzone rond het centrum. De komende jaren worden de singels rond het centrum een parkachtig gebied met meer ruimte voor groen, fietsers, wandelaars en minder ruimte voor autoverkeer. Ook krijgt het groen een rol voor de waterveiligheid en het verbeteren van de waterkwaliteit.

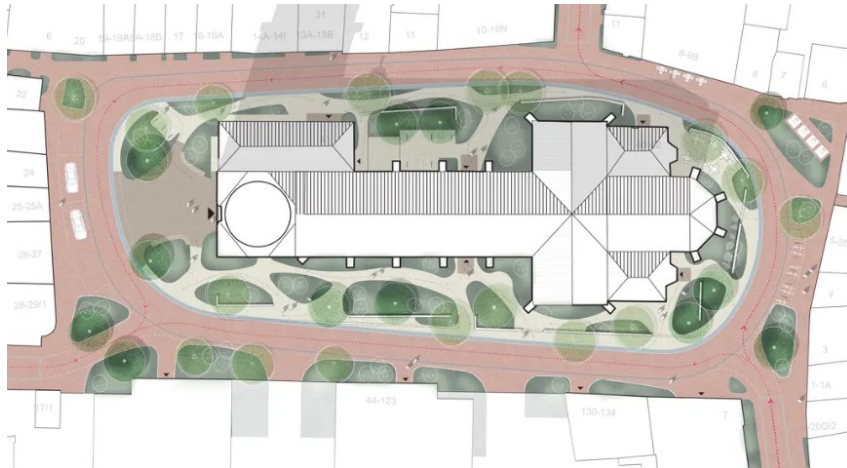
3. Rondleiding Geveltuinen

Hartje centrum is Harry Pierik druk in de weer met vergroening van stadsgevels. Met veel kennis van zaken (sortiment) liet hij ons zien hoe met gevelbegroeiing er heel mooie straatbeelden ontstaan in steegjes en op plekken waar geen ruimte is voor bomen en grootschalige vergroening. Bijgaande plaatjes laten daar voorbeelden van zien:

4. Ossenmarkt

Daan van Coevorden legde ons de plannen uit voor de Ossenmarkt. Rond het kerkgebouw wordt gewerkt samen met omwonenden en bedrijven aan een plan voor vergroening (zie kaartje). Spanningsveld is dat er weinig ruimte is in dit deel van het centrum en dat er een spanningsveld is tussen ruimte voor groen en ruimte voor (auto)mobiliteit. Onderstaand het ontwerpkaartje van de Ossenmarkt

borrel

Afsluitend was er een gezellige borrel. Tijdens de borrel pakten zich wolken boven de stad samen en weren - gelukkig na afloop van de excursie – de groene oplossingen in de stad op de proef gesteld voor het opvangen van een flinke piekbui!

